

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

**“РОЗРОБКА ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАУКОВОГО
ПРОЄКТУ”**

ОК 5

Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика» (09 Біологія)

Спеціальність Е1 (091) «Біологія та біохімія»

Курс	1
Семестр	2

Ступінь освіти Доктор філософії
Освітньо-наукова Біологія та біохімія (Біофізика; Фізіологія програма людини і тварин; Патологічна фізіологія)

ECTS	3
Годин	90

Статус Навчальна дисципліна вибіркового компонента з фахового переліку

Форма навчання Денна / заочна

Семестровий контроль Залік

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекції	Практичні/Семінари	
20	4	66

Інформація про викладача

	Лекція	Практичні/семінарські
ПІБ	Пурнинь Олена Едуардівна	Пурнинь Олена Едуардівна
Вчене звання		
Науковий ступінь	к.б.н.	к.б.н.
Профіль викладача	ORCID 0000-0003-3346-5819	ORCID 0000-0003-3346-5819
e-mail	riss@biph.kiev.ua	riss@biph.kiev.ua

Розроблено к.б.н. Пурнинь О.Е.

Завідувачка випусковою
кафедрою Розова К.В.

КАНЦЕЛЯРІЯ

« 07 » 01 2025 р.

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Розробка та презентація дисертаційного проекту» присвячена ознайомленню аспірантів із нормативними документами і чинними вимогами до написання та захисту дисертаційних робіт для отримання ступеня доктор філософії в Україні, принципами академічної доброчесності, типовою структурою дисертації, процедурами проходження захисту дисертаційної роботи.

Аспіранти навчатимуться представляти й захищати дисертаційні проекти; укладати анотовані бібліографії.

Місце навчальної дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Розробка та презентація дисертаційного проекту» є основною дисципліною вивчення аспірантами 1-го року навчання. Мета даного курсу полягає в ознайомленні аспірантів з нормативними документами та чинними вимогами законодавства України відносно проведення науково-дослідних робіт у відповідності з етичними нормами поводження з лабораторними тваринами, добровольцями та пацієнтами, які залучені до наукових експериментів; вимогами до написання дисертаційних робіт для отримання ступеня доктор філософії, типовою структурою дисертацій, процедурами проходження їх захисту та принципами академічної доброчесності.

Необхідні навички

1. Аспіранти мають знати основні вимоги до наукового дослідження, норми цитування наукових публікацій; основні етапи роботи над дисертацією; характеристики структурних частин дисертації; принципи та етику проведення наукового експерименту на тваринах та залучення людей добровольців до участі в науковому дослідженні; оволодіти навичками публічного представлення результатів дослідження.

2. Аспіранти мають вміти працювати з науковою літературою та іншими джерелами інформації; визначати коло джерел для дослідження; укладати анотовану бібліографію; підготувати і захистити дисертаційний проект.

Програмні результати навчання¹

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Розробка та презентація дисертаційного проекту» аспіранти зможуть:

1. зрозуміти методико-організаційні засади науково-дослідної діяльності;
2. оволодіти загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування наукового світогляду та професійної етики (знати сучасні вимоги до планування, організації і проведення наукового дослідження;);
3. усвідомити важливість етичної поведінки науковця до об'єктів досліджень (лабораторних тварин, добровольців та пацієнтів), які залучені в науковий експеримент;
4. формулювати важливу дослідницьку задачу, а для її вирішення збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в науковому контексті;
5. навчитися виконувати пошук бібліографічних посилань за обраною темою та опрацьовувати наукову літературу;
6. об'єднувати (синтезувати) та обговорювати нещодавні публікації в межах та поза областю дослідження;

---

¹ Learning outcomes.

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

7. набути універсальні навички дослідника, а саме презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, письмово та усно, у формі наукових статей, семінарів, наукових зустрічей;
8. використовувати знання стандартів для наукового дослідження та презентації отриманих результатів, як у письмовому вигляді державною мовою, так і при вербальному спілкуванні;
9. Ознайомитися з чинними вимогами до написання та захисту дисертаційних робіт в Україні.

Перелік тем, завдань та терміни виконання

---

4. Структура навчальної дисципліни

"Розробка та презентація наукового проекту"

№	Тема	Кількість годин					
		Очне відділення			Заочне відділення		
		Л	Пр/С	СР	Л	Пр/С	СР
Змістовий модуль 1. Структура дисертаційного проекту							
1	Основні складові дисертаційного дослідження.	2	0	6			
2	Наукова робота та її складові	2	0	8			
3	Бібліографічна підготовка. Укладання анотованої бібліографії.	2	0	8			
4	Етика науковця. Біоетика.	4	0	8			
Змістовий модуль 2. Презентація результатів дослідження							
5	Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.	3	0	8			
6	Цитування творів та академічна доброчесність.	2	1	8			
7	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	2	0	5			
8	Риторика і мистецтво презентації.	2	1	7			
9	Наукова полеміка та культура наукового спілкування.	2	2	8			
Всього годин:		20	4	66			

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

Л – Лекції

Пр/С – Практичні / Семінари

СР – Самостійна робота

Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Положення законодавства про академічну відповідальність здобувачів вищої освіти	0,25
2	Правила цитування опублікованих творів	0,75
3	Публічна презентація результатів дослідження: правила побудови наукової аргументації, етика наукової полеміки, навички публічних виступів.	3,0

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні складові дисертаційного дослідження.	6
2	Визначення об'єкта та предмета дослідження, його мети та завдань. Складання плану роботи.	8
3	Бібліографічна підготовка. Укладання анотованої бібліографії.	8
4	Підбір джерел. Визначення методологічного та теоретичного інструментарію для їх опрацювання.	8
5	Навички критичного аналізу наукових текстів. Стилістика наукового тексту.	8
6	Етика наукових публікацій: норми цитування, запозичення ідей та формулювань.	8
7	Український правопис. Структура анотації.	5
8	Підготовка дисертаційного проекту.	7
9	Наукова полеміка та культура наукового спілкування	8
Всього годин		66

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

Система оцінювання

Усне опитування на семінарських/практичних заняттях (1-10 балів), обов'язкові модульні опитування за тестовою системою (0-30 балів за модуль). Заохочуючі бали (1-5 балів) можуть застосовуватись при експрес-опитуванні в процесі лекції (на розуміння її суті), за присутність на лекції 1 бал. Підсумковий тест (залік) – 40 балів. Сумарна оцінка за курс формується, виходячи з максимальної кількості балів - 100. Отримана в такий спосіб оцінка є підсумковою заліковою.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль та самостійна робота									Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T1÷T9	
7	8	7	8	6	6	6	6	6	40	100

Семестрова атестація аспірантів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засвоєння аспірантом програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Додаткові умови допуску до заліку:

У разі виникнення спірних питань щодо не допуску аспірантів до семестрової атестації, вони вирішуються лектором дисципліни спільно із завідувачем кафедри.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим для всіх аспірантів.

Пропущені контрольні заходи можна перескласти у визначений викладачем час з дозволу завідувача кафедри. Аспіранти, які в поточному семестрі мали пропуски занять і до початку екзаменаційної сесії не засвоїли матеріал пропущених тем і розділів змістових модулів навчальної дисципліни та не подали обґрунтоване письмове пояснення причин пропущених занять, до семестрової атестації з відповідної дисципліни не допускаються.

Академічна доброчесність. Норми етичної поведінки

Політика та принципи академічної доброчесності визначені Законами України.

Норми етичної поведінки аспірантів і працівників визначені Статутом, відповідними законами, підзаконними актами України та відповідними положеннями Інституту.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Аспіранти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Рекомендована література

Базова

1. Вазинський С.Е., Щербак Т.І., Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб./ – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
3. Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс] // «Бюлетень ВАК України», № 11. – К., 2011 / [Схвалено постановою загальних зборів НАН України від 15 квітня 2009, №2]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність. Сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.
5. Постанова КМУ “Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, від 12.01.2022 № 44 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
6. Наказ МОН 12.01.2017 № 40 “Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
7. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. Стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.
8. Про внесення змін до Порядку формування Переліку наукових фахових видань, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 року № 32 . Наказ 18.11.2020 № 1437.
9. Біоетика: від теорії до практики. Київ : ВД «Авіцена», 2021. 144 с.
10. Закон України “Про авторське право і суміжні права”
11. Закон України “Про освіту “
12. Білавич Г. Основи риторики і красномовства. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2020. 211 с.

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

Додаткова

1. Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу”
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text>
2. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.
3. Наказ МОН від 15 січня 2018 р. "Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України" (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2018 р. № 148/31600)
4. [Філософські основи наукових досліджень – Київ: Інтерсервіс, 2019. – 240 с.](#)
5. [Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Біоетика та біобезпека: Підручник / В.М. Запорожан, М.Л. Аряєв. — К. : Здоров'я, 2013. - 456 с.](#)
6. Закон України “Про доступ до публічної інформації”
7. Закон України “Про науково-технічну інформацію”
8. Закон України “Про інформацію”
9. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
10. Український правопис, К., Наукова думка, 2019
11. **Петренко В.О. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗАСОБАМИ ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНА АНГЛІЙСЬКА»** DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-13-1-31>.
12. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / укл. Бабич Н. Д., Герман К. Ф., Ковтун А. А. та ін. Чернівці : Книги – ХХІ, 2014. 556 с.